ΝΟΡΒΗΓΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ [Τοῦ Μπ. Μπιόρνσον]

Ο ΠΑΤΕΡΑΣ

ἄνθρωπος τοῦ ὁποίου διηγούμεθα τὴν ἱστορία ἦταν ὁ γνωστότερος τῆς ἐνορίας. Ὠνομάζετο Θεόδωρος Βερρᾶς. Μιὰ μέρα παρουσιάσηκε στὸ σπίτι τοῦ παππᾶ τοῦ χωριοῦ, μὲ τὸ σῶμα ἴσο καὶ μὲ ἐπίσημον σοβαρότητα καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἀπόχτησα παιδὶ καὶ θέλω νὰ τὸ βαφτίσω.

— Μὲ τί ὄνομα ;

— Φών, ὅπως ἔλεγαν καὶ τὸν πατέρα μου.

— Καὶ ποιοὶ εἶν' οἱ κουμπάροι ;

Ἀνέφερε τοὺς κουμπάρους καὶ ἦταν πράγματι οἱ καλλίτεροι ἄντρες καὶ γυναῖκες τῆς ἐνορίας, ποὺ ὅλοι ἐσυγγένευαν μὲ τὴν οἰκογένειαν τοῦ πατέρα.

— Ἔχεις τίποτα ἄλλο ἀκόμα ; ξαναρώτησε ὁ παππᾶς κυττάζοντάς τον. Ὁ χωρικὸς ἐσάθηκε μιὰ στιγμὴ σιωπηλός.

— Θὰ ἤθελα νὰ βαπτισθῆ χωριστά, εἶπε.

— Ποιὰ μέρα ;

— Τὸ Σάββατο τὸ μεσημέρι.

— Ἔχεις τίποτα ἄλλο ἀκόμα ; ξαναρώτησε ὁ παππᾶς.

Ὁ χωρικὸς στριφογύριζε τὸ καπέλλο του στὰ χέρια, ἕτοιμος νὰ φύγῃ. Ὁ παππᾶς σηκώθηκε τότε καὶ τοῦ εἶπε :

— Καλά, πήγαινε... Νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς τὸ παιδί σου αὐτὸ νὰ σοῦ φέρῃ τὴν εὐτυχία !

Δέκα ἕξη χρόνια, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἡμέρα αὐτή, ὁ χωρικὸς ξαναπῆγε στὸ σπίτι τοῦ παππᾶ.

— Εἶσαι καλά, Βερρᾶ ; ρώτησε ὁ παππᾶς, ὁ ὁποῖος δὲν ἔβλεπε καμμίαν μεταβολὴν σ' αὐτόν.

— Ἡ ἀλήθεια εἶνε πῶς δὲν ἔχω διόλου φροντίδες, ἀπάντησε ὁ Βερρᾶς.

Ὁ παππᾶς σώπασε γιὰ μιὰ στιγμὴ κι' ὕστερα ἀπὸ λίγο ξαναρώτησε :

— Γιατὶ ἦρθες ἀπόψε ;

— Ἦρθα γιὰ τὸ παιδί μου ποὺ θὰ πάρῃ αὔριο τὸ χρῖσμα.

— Εὖγε του ! Αὐτὸ θὰ πῇ πῶς εἶνε φρόνιμο παιδί !

— Θὰ ἤθελα ὅμως προτοῦ πληρώσω τὰ δικαιώματά σας νὰ μάθω τί θέσι θὰ πάρῃ στὴν ἐκκλησία.

— Θὰ πάῃ στὶς πρῶτες θέσεις.

—Τώρα εἶμαι ἥσυχος. Νά, τώρα δέκα τάλλαρα γιὰ σᾶς.

— Θελεις τίποτα ἄλλο ; ρώτησεν ὁ παππᾶς, ἐνῶ ἐκύτταζε τὸν χωρικό.

— Δέν θέλω τίποτα ἄλλο.

Ἐχαιρέτησε κι' ἔφυγε.

Ἐπέρασαν πάλιν ὀχτὼ χρόνια, ὅταν μιὰ μέρα, ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ παππᾶ ἀκούσθηκε πολὺς θόρυβος. Ἔφθαναν πολλοὶ ἄνθρωποι. Ὁ Βερρᾶς φάνηκε πρῶτος κι' ἄνοιξε τὴν πόρτα. Ὁ παππᾶς ἐσήκωσε τὰ μάτια του καὶ τὸν ἀνεγνώρισε.

— Κάπως μὲ μεγάλη συντροφιὰ ἔρχεσαι ἀπόψε ;

— Θέλω νὰ βγάλω ἄδεια γιὰ τὸ παιδί μου, ποὺ θὰ πάρῃ τὴν Κάρεε Στορλίδεν, τὴν θυγατέρα τοῦ Γοῦδμον.

— Αὐτὸ εἶνε τὸ πλουσιώτερο κορίτσι τῆς ἐνορίας.

— Ἔτσι λένε, εἶπεν ὁ χωρικὸς χαϊδεύοντας μὲ τὸ ἕνα χέρι του τὰ μαλλιά του. Ὁ παππᾶς ἔμεινε γιὰ μιὰ στιγμὴ σκεπτικός. Χωρὶς νὰ πῇ τίποτε, ἔγραψε τὰ ὀνόματα στὰ βιβλία του καὶ οἱ ἄνθρωποι ὕστερα ὑπέγραψαν. Ὁ Βερρᾶς ἄφησε τέλος τρία τάλληρα ς' τὸ τραπέζι.

— Εἶνε ἕνα περιπλέον, εἶπεν ὁ παππᾶς.

— Τὸ ξέρω, ἀπήντησεν ὁ Βερρᾶς. Ἀλλὰ τὸν ἔχω μονάκριβο τὸ γυιό μου καὶ θέλω νὰ κάμω πλουσιοπάροχα τὰ πράγματα.

Ὕστερα ἀπὸ τὰ λόγια αὐτὰ ὁ παππᾶς δέχτηκε τὰ χρήματα.

— Εἶνε ἡ τρίτη φορὰ αὐτὴ ποὺ ἔρχεσαι γιὰ τὸ παιδί σου ἐδῶ, Βερρᾶ, εἶπε ὁ παππᾶς.

— Ναί, τώρα ὅμως τελειώνω μ' αὐτόν, ἀπάντησεν ὁ Βερρᾶς κι' ἔσφιξε τὴ χρηματοσακούλα του, χαιρέτησε καὶ οἱ ἄλλοι τὸν ἀκολούθησαν ξωπίσω.

Δεκατέσσερες ἡμέρες ὕστερα ἐπήγαιναν μὲ τὴ βάρκα καὶ μὲ καλὸ καιρό, πατέρας καὶ παιδὶ στοῦ Στορλίδεν, γιὰ νὰ συμφωνήσουν τὰ τοῦ γάμου.

— Αὐτὸ τὸ κάθισμα τῆς βάρκας δὲν φαίνεται γερό, εἶπε τὸ παιδὶ καὶ σηκώθηκε γιὰ νὰ τὸ στερεώσῃ.

Τὴν ἴδια ὅμως στιγμὴ σύρθηκε ἀπότομα ἡ σανίδα ποὺ ἐστέκετο, ἄπλωσε τὰ χέρια του γιὰ νὰ κρατηθῇ ἀπὸ πουθενά, ἐκραύγασε μ' ὀγωνία καὶ ἔπεσε στὸ νερό !

— Πιάσου ἀπὸ τὸ κουπί ! ἐφώναξεν ὁ πατέρας, πηδῶντας καὶ ἀπλώνοντάς του τὸ κουπί. Τὸ παιδὶ ἐπροσπάθησε κάμποσες φορὲς νὰ τὸ ἁρπάξῃ, μὰ τὰ χέρια του ἄρχισαν νὰ μουδιάζουν καὶ νὰ παγώνουν.

— Στάσου ! στάσου ! ξαναφώναξε ὁ πατέρας κι' ἄρχισε νὰ κωπηλατῇ πρὸς τὸ μέρος του. Ἀλλὰ τὸ παιδὶ ἐσήκωσε πρὸς τὰ ὀπίσω τὸ κεφάλι, ἔρριξε ἕνα βλέμμα ἀγωνίας καὶ ἐβυθίσθηκε.

Ὁ Βερρᾶς δὲν ἤθελε νὰ τὸ καλοπιστέψῃ. Κράτησε τὴν βάρκα ἀκίνητη στὸ μέρος ποὺ βυθίστηκε τὸ παιδί του σὰν νὰ ἐπρόκειτο ν' ἀναπηδήσῃ ὁ πνιγμένος ἀπὸ τὸ νερό. Δὲν ξαναφάνηκε ὅμως. Λίγες φυσαλίδες ἀνέβηκαν στὸ μέρος ἐκεῖνο, κ' ἡ θάλασσα ἔμεινε λαμπερὴ σὰν καθρέφτης. Τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς νύχτες ἔβλεπαν οἱ ἄνθρωποι τὸν πατέρα νὰ γυρίζῃ μὲ τὴ βάρκα 'στὴν ἴδια θέσι, χωρὶς νὰ τρώῃ, χωρὶς νὰ κοιμᾶται. Μόλις τὸ πρωὶ τῆς τρίτης ἡμέρας βρῆκε τὸ πνιγμένο παιδί του καὶ τὸ μετέφερε μόνος του, περνῶντας τὰ βουνά, 'στὸ καλυβόσπιτό του.

Ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα θὰ ἐπέρασε ὡς ἕνας χρόνος. Ὁ παππᾶς ἀργὰ ἕνα βράδυ φθινοπώρου ἄκουσε νὰ ψαχουλεύῃ κάποιος στὴν ἐξώθυρα, καὶ νὰ ψίχνῃ γιὰ τὸ πόμολο. Ἄνοιξε τότε τὴν πόρτα, καὶ εἶδε νὰ μπαίνῃ μέσα ἕνας ψηλὸς ἄνθρωπος, γυρμένος πρὸς τὰ ἐμπρός, ἀδύνατος καὶ ἀσπρόπουλος· ὁ παππᾶς τὸν κύτταξε πολλὴ ὥρα προτοῦ τὸν ἀναγνωρίσῃ. Ἦταν ὁ Βερρᾶς.

—Ἔρχεσαι πολὺ ἀργά. Γιατὶ τέτοια ὥρα ; ρώτησε ὁ παππᾶς, μένοντας ὄρθιος ἐμπρός του.

— Γιὰ κακή μου μοῖρα ναί, ἔρχομαι ἀργά, ἀπάντησε ὁ Βερρᾶς ἀκουμπῶντας στὸ τοῖχο. Ὁ παππᾶς ἐκάθησε κι' αὐτὸς ὑπομονετικά. Ἐκράτησε μακρὰ σιωπή. Τέλος ὁ Βερρᾶς μίλησε :

— Κάτι μοῦ βρίσκεται, εἶπε, καὶ θέλω νὰ τὸ δώσω στοὺς φτωχούς. Σκέπτομαι νὰ κάμω ἕνα φιλανθρωπικὸ κατάστημα ποὺ νὰ ἔχῃ τὸ ὄνομα τοῦ παιδιοῦ μου.

Ἐσηκώθηκε, πόστιασε ἀρκετὰ χρήματα στὸ τραπέζι καὶ ξανακάθησε.

Ὁ παππᾶς τὰ ἐμέτρησε.

— Αὐτὸ εἶναι πολὺ χρῆμα, εἶπε.

— Εἶναι τὸ μισὸ τῆς ἀξίας τοῦ σπητιοῦ μου ποὺ ἐπούλησα σήμερα.

Ἔμειναν πάλι ἀρκετὴ ὥρα σιωπηλοί.

Ὁ παππᾶς τέλος εἶπε μὲ φωνὴ γεμάτη καλωσύνη :

— Τώρα τί σκέπτεσαι νὰ κάνῃς ;

— Κάτι καλλίτερο.

Πάλιν ἔμειναν λίγη ὥρα σιωπηλοί, ὁ Βερρᾶς ἔχοντας στηλωμένα τὰ μάτια του κάτω, ὁ παππᾶς κυττάζοντάς τον μὲ ἀπορία.

Τέλος ὁ παππᾶς τοῦ εἶπε σιγανά :

—Ὁ Θεὸς ν' ἀναπαύσῃ τὴ ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ σου, καὶ νὰ σοῦ δώσῃ τὴ γαλήνη !...

—Ἀμήν ! ψιθύρισε ὁ Βερρᾶς καὶ δυὸ δάκρυα κύλισαν ἀργὰ-ἀργὰ ἀπὸ τὰ μάτια του στὸ πρόσωπό του.

Μ. Μπιόρνσον

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Λοιπὸν δικαιολογήσου !

ΡΕΝΕ.— Σοῦ ὀρκίζομαι ὅτι δὲν εἶπα τὴς κατηγορίες, ποὺ μοῦ ἀποδίδεις. Τώρα ἀνακαλύπτω τὸ παιγνίδι ποὺ μᾶς ἔπαιξεν αὐτὴ καὶ βρίσκω πάλι τὴν ἐμπιστοσύνη μου σὲ σένα.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ, (*μ' ἐλαφρὰ συγκίνησι*).— Θέλησες ὅμως νὰ μοῦ πάρῃς τὴ Νενέτ ; Ἂν δὲν ἦταν μιὰ τίμια γυναικούλα..,

ΡΕΝΕ, (*τὸν διακόπτει*). Τώρα πρὸ ὀλίγου ἐδῶ τὴ φίλησα. Θὰ κρίνῃς μονάχος σου. Ὅταν ἔφυγες ἡ Νενὲτ μὲ πλησίασε καὶ μοῦ εἶπε ἕνα σωρὸ λόγια ἐναντίον σου. Μοῦ εἶπε πῶς μ' ἀγαπᾶ ! (*Τοῦ διηγεῖται λεπτομερῶς τὰ διατρέξαντα*). Ναί, στὴ φίλησα. Σοῦ ζητῶ συγγνώμην γιὰ τὴν ἀδυναμία μου. Εἶσαι πεπεισμένος ὅτι δὲν ἔπαυσα μ' ὅλα, αὐτὰ νὰ εἶμαι φίλος σου! (*Τοῦ δίνει τὸ χέρι*).

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Ναί! Σὲ πιστεύω.

ΡΕΝΕ.—Ἔλα, φίλε μου. Μία ἀφοσίωσι σὰν τὴ δική μας εἶναι ὑπεράνω μιᾶς γυναικός.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ, (*μειδιῶν*).— Αὐτὴ εἶναι μιὰ φράσι κατάλληλη γιὰ τὴ νέα μας κωμωδία.

ΡΕΝΕ.— Τί λές; Ἀπόψε ἀρχίζομε τὴν τρίτη πράξι;

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Εὐχαρίστως!

Κάθονται εἰς τὸ γραφεῖο καὶ ἀρχίζουν τὴν συνεργασία. Ποὺ καὶ ποὺ κοιτάζονται μὲ συμπάθεια. Ὁ ἕνας σφίγγει τὸ χέρι τοῦ ἄλλου.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Μονάχα αὐτὸ ἀξίζει στὴ ζωή : Ἡ ἐργασία !

ΡΕΝΕ.— Αὐτὴ ἡ κυρία Νενὲτ ζήλεψε τὴ φιλία μας. Ἡ αἰωνία ἱστορία τῆς γυναίκας ! Δὲν καταλαβαίνουν τὴν ὑπεροχὴ τοῦ ἀνδρὸς; καὶ τὸν ἀναμιγνύουν εἰς τὶς ἀνόητες φλυαρίες τους!

Ἐκείνη τὴ στιγμή, ἡ Νενέτ, ἡ ὁποία θέλει ν' ἀπολαύσῃ τὸ θέαμα τῆς ματαστροφῆς,, εἰσέρχεται εἰς τὸ γραφεῖο, ὅπου οἱ δύο φίλοι συνεργάζονται μὲ καταφανῆ εὐχαρίστησι. Μένει κατάπληκτη, καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ἐννοήσῃ.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ, (*εἰρωνικά*).— Γιατὶ ἀπορεῖς, Νενέτ; Ἐργαζόμεθα.

ΡΕΝΕ.— Γράφομε τὴν τρίτη πρᾶξι τῆς νέας μας κωμωδίας : ἡ «Ζηλιάρα»!

ΑΛΒΕΡΤΟΣ. — Μὲ ὑπόθεση παρμένη ἀπ' τὴν πραγματικότητα.

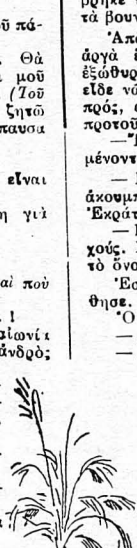

ΝΕΝΕΤ, (*κατακόκκινη ἀπὸ θυμὸ χτυπᾶ μὲ ὀργὴν τὴν πόρτα καὶφεύγει φωνάζοντας*) :

— Τὶ ἀποσίσια ὑποκείμενα ποὺ εἶναι οἱ ἄνδρες ! Τὶ ζηλιάρηδες ! Νὰ μοῦ χαθῆτε κ' οἱ δυό σας!...

Μιδὲλ Προδὲν